

Література:

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. № 1700-VII.
2. Сергієнко А. С. Урегулювання конфлікту інтересів у діяльності керівників закладів вищої освіти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 3. С. 252–254.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. № 1556-VII.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-425-5-32>

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КРАДІЖКАМ У КОРПОРАТИВНІЙ СФЕРІ ВЧИНЕНИМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Тимошук Владислав Сергійович

*здобувач освітньо-наукового рівня (доктор філософії),
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

Шишлов Володимир Андрійович

*здобувач освітньо-наукового рівня (доктор філософії),
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

Крадіжка – це кримінальне правопорушення, яке характеризується, як таємне викрадення майна пов'язане із незаконним обороненням чужого майна на користь винного або інших осіб, за ступенем соціальної небезпеки є менш небезпечне діяння, ніж розбій та грабіж.

Основою інформаційно-аналітичних заходів запобігання крадіжкам в умовах воєнного стану в Україні є результати кримінологічних та соціологічних досліджень, статистичні дані та інші джерела інформації, зокрема: повідомлення про злочин (в т.ч. і в медіа), матеріали кримінальних справ та дані отримані в ході оперативно-розшукових дій, зокрема, подання слідчого та органу внутрішніх справ яке містить рішення щодо виявлення та вжиття заходів з усунення умов, які сприяють вчиненню кримінальних правопорушень та покладає на посадових осіб обов'язок їх усунути [5, с. 136].

Узагальнення відповідної інформації сприяє не тільки визначенню стану злочинності, але й дослідженню питання ефективності застосування

заходів запобігання крадіжкам. Наприклад, зі статистичними показниками такого виду кримінальних правопорушень, як крадіжка можна ознайомитися у офіційних звітах та на платформах правоохоронних органів України. Так, на сторінці Офісу Генерального прокурора діє інтерактивна мапа облікованих кримінальних правопорушень з показниками злочинності за окремими категоріями кримінальних правопорушень та показників регіонів/районів/громад у загальній кількості та кількості кримінальних правопорушень на 10 тис. населення. Наведемо приклад такої мапи по відношенню до облікованих крадіжок (без показників крадіжок з квартир та автомобілів) за період січень-квітень 2024 р. на 10 тис. населення.

Крадіжки у корпоративній сфері обумовленні рядом причин, зокрема неналежним рівнем корпоративної культури, відсутністю системи моніторингу ризиків та контролю, бажанням працівників підвищити свої доходи, недоліками управління та бізнес-процесів, відсутністю чітко регламентованого внутрішнім нормативними актами порядку руху товарно-матеріальних цінностей та методів контролю власника за ним, діяльність в межах корпорації організованої злочинності, неправомірне списання матеріально-технічних цінностей, отримання т.з. «відкатів» від компаній-підрядників, тривалий процес доведення вини злочинця та відшкодування шкоди на основі проведення досудового розслідування та вступу у законну силу судового обвинувального вироку, поява нових предметів крадіжок (наприклад, об'єкти права інтелектуальної власності, ноу-хау, об'єкти промислової власності) ін. [6, с. 128].

Запобігання крадіжкам в корпоративній сфері може ґрунтуватися на житті наступних заходів: нульова толерантність до будь-яких крадіжок; внутрішня антикорупційна політика; підкріплення позицій виявлених фактів крадіжок (акти внутрішньої перевірки, показання свідків, відеодані системи спостереження); система моніторингу та фіксації ризиків; введення контрактних застережень щодо можливих причин звільнення у зв'язку із крадіжками; ознайомлення працівника під час прийняття його на роботу з порядком обігу товарно-матеріальних цінностей; ротация персоналу; форензик аудит; включення до внутрішніх нормативних документів положення щодо застосування поліграфу при прийомі на роботу, що дозволяє відсіяти осіб потенційно схильних до крадіжок; ведення аудіо- та відеоконтролю в межах організацій; огляду працівників та їх особистих речей співробітниками охорони; оперативний облік матеріальних цінностей; акредитація контрагентів; особистий відбір власником підприємства працівників на ключеві посади та ін. [2; 1].

На нашу думку, окремого значення в корпоративній сфері набуває запобігання крадіжкам на підприємствах сільськогосподарської сфери, оскільки в Україні формування цієї галузі економіки ґрунтувалося

на спадку радянських колгоспів і традиції «колгоспне – значить і моє теж», що в свою чергу вплинуло на розповсюдження крадіжок на сільсько-господарських підприємствах. До профілактики крадіжок на сільгоспідприємствах можна віднести, окрім превенції крадіжок (яка повинна носити постійний, а не ситуативний характер), побудову внутрішньої комунікації заснованої на системі матеріальної і нематеріальної мотивації співробітників та командної співпраці в досягненні результатів, яка вигідніша та ефективніша ніж крадіжки [3].

Література:

1. Романюк А. Погано лежало: як попередити крадіжки в компанії. *MIND*. URL: <https://mind.ua/openmind/20216730-pogano-lezhalo-yak-poperediti-kradizhki-v-kompaniyi> (дата звернення: 10.04.2024)
2. Кисельов А. Корупція усередині компанії: методи захисту. *LIGAZAKON*. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/196992_yak-zakhistiti-bznes-vid-shakhraystva-zlovzhivan--kradzhok-personalu (дата звернення: 12.04.2024).
3. Капустіна К. Як захистити господарство від крадіжок: філософія від AgroOnline. <https://kurkul.com/spetsproekty/922-yak-zahistiti-gospodarstvo-vid-kradijok-filosofiya-vid-agroonline> (дата звернення: 15.04.2024).
4. Дмитренко Н. А., Шкута О. О. Злочинність у Збройних Силах України: кримінологічна характеристика та запобігання : монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 186 с. <https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstreams/db467388-632a-4f75-9874-753c9a465f31/download>
5. Halunko Vira, Shkuta Oleh, Predmestnikov Oleh, Petrenko Nataliia, Holenko Nina. (2021) International experience in assessing the effectiveness of law enforcement agencies in crime prevention (Зарубіжний досвід оцінки ефективності правоохоронних органів у сфері запобігання злочинності). *Cuestiones Políticas*. Vol. 39 №º 68 (enero-junio 2021). P. 343–355. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/35419/37520>
6. Oleh Shkuta, Maksym Korniienko, Mykola Yankovyi (2022) Foreign experience of preventing military and economic crimes (Зарубіжний досвід запобігання військово-економічній злочинності). *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 8. № 4. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», (2022). P. 185–190. <http://baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/1937/1946>